

UN CARAGIALE TÂNĂR

Ion COJAR

Cu ochii dascălului

Un grup de tineri actori cărora li s-au adăugat doi colegi cu experiență au realizat, conduși de o tânără, pot nota liniștit regizoare (Teodora Câmpineanu), un foarte convingător spectacol cu piesa **O noapte furtunoasă** de I.L. Caragiale la Casa de Cultură „Nicolae Bălcescu”.

Din toate componentele sale și din detalii spectacolul radiază bună dispoziție, confort psihic, vigoare, certitudine ideatică și stilistică, tensiune dramatică și comică autentică, neforțată prin artificii, trucuri și speculații „extra text” la modă, angajați într-o admirabilă dăruire, fără alt scop, fără răsplată materială, doar pentru a se face utili unei încercări din care să rămână,

eventual, doar cu satisfacția că și-au oferit o șansă lor și regizoarei, șansă pe care nici un teatru instituționalizat nu le-a putut-o oferi. E greu de acceptat de pildă că Simona Popescu, interpreta care e de-a dreptul briliantă în *Spiridon*, în cei patru ani de când a absolvit la clasa Dem Rădulescu, geniu comic, dar și uriaș pedagog, nu și-a găsit un loc într-un teatru instituționalizat. Ce face ea în *Spiridon* nu e doar expresia unui talent deosebit, cum s-ar putea crede, ci o certă dovadă de inițiere și specializare de cea mai aleasă metodă de instrucție și tehnică de artă actricească.

De fapt, dovada acestui adevăr de necontestat este performanța întregului

grup care demonstrează că sunt reprezentanții unei unice școli, deși provin din clase diferite: Luminița Erga, interpreta atât de bogată în soluții la problemele încurcate ale *Vetei* și atât de convingătoare – clasa prof. Mircea Albulescu; Alina Berzunțeanu, în răsfățata *Zița* – clasa prof. Alexandru Repan; Vlad Zamfirescu, un *Chiriac* jucăuș, neastâmpărat și subtil ca un mic demon seducător și rău și, în sfârșit, Silviu Biriș, cu al său *Rică* înlăcrimat cu secreții adevărate, ducând spaimele acestuia la limitele grotescului – ambii de la clasa mea, toți fără excepție punând în lucru același principiu sacru al artei actorului, „adevărul individual”, adâncă subiectivitate, exprimată verosimil și guvernat în permanență de marele principiu

al „unității” organice. Viața psihicului omenesc (atât timp cât actorul e chemat să reprezinte oameni vii și nu fantome) și viața fizicului. Bucuria de a constata că nici unul nu se pre-„face”, ci se străduie să „fie”, că nu „mimează”, nu „joacă” ceea ce ar trebui să-și asume cu credință nu este numai a dascălului care i-a crescut, ci a tuturor spectatorilor fascinați de adevăr.

Și dacă entuziasmul meu pentru munca elevilor noștri cu care, desigur, ne mândrim este atât de justificat, cum să trec fără să aplaud din suflet prezența în spectacol a mai „bătrânilor” absolvenți ai aceleași școli, dar care, cu aceeași juvenilă generozitate, s-au alăturat cu experiența și personalitatea lor, susținând acest gen de teatru tânăr. Bravo Leo Urs și bravo Alexandru Georgescu!

Constantin PARASCHIVESCU

Noutate și valoare

Valoarea e condiționată de noutate? Obligatoriu? Un spectacol foarte bun e mai puțin bun dacă nu are o idee nouă și soluții inedite? Am avut cândva o controversă cu un coleg pe tema asta, care contesta calitatea artistică a unui spectacol foarte bine interpretat, pe motiv că nu aduce nimic nou. Între tradiție și inovație era o confuzie de termeni în care nu mai încăpea stilul profund realist de joc, modern prin însuși faptul că transmite inteligent și viu spiritul unei piese clasice în modalitatea expresivă a vremii în care se produce. Din acest punct de vedere, orice premieră are câtimea ei de noutate, pusă în grila artei mai mult sau mai puțin eficient, inspirat. Dacă viziunea regizorului citește sensurile cu fantezie consonantă cu vremea, cine ar contesta buticurile care apar pe fundalul târgușorului din *O scrisoare pierdută* și faptul că *Tipătescu* urmărește atacul public al lui *Cațavencu* la televizor, ca în spectacolul lui *Tocilescu*? Iar dacă fantezia sondează subtextul ridicol al relațiilor, cine ar pretinde ca *Jupân Dumitrache* și *Veta* să nu se ia în serios, ca în spectacolul lui Măniutiu

cu *O noapte furtunoasă*? Trebuie neapărat să fie gelos jupânul pe *Chiriaccă* nu se culcă cu el, ci cu consoarta, ca într-un spectacol obscen, ca să fie ceva nou? Sau să vină *Rică* la *Zița* cu chiote și lăutari când se face lampa mai mică, stârnind căinii, câtă vreme incursiunea lui în mahalaua „angelului radios” trebuie să se petreacă pe furiș? Multe „nopti furtunoase” țin să reproducă încrengătura schelelor pe care caută scăpare Rică, în echilibristică mai mult sau mai puțin reușită – unii o fac cu haz și vioiciune, mulți într-o hărmălaie care anulează efectul monologului magistral al celui urmărit apoi. Într-un spectacol recent, peste schelăria care parcă sugrumă scena, un reflector luminează tricolorul atârnat pe fundal, la începutul și sfârșitul peripețiilor, care n-au nici o legătură cu emblema nației – ce rost are? Toate aceste „noutăți” sunt din spectacole profesionale, unde criteriul estetic balansează după orgolii.

Am văzut undeva un excepțional spectacol profesionist la o casă de cultură cu merituose inițiative, „Nicolae Bălcescu”, strada 11 Iunie. Cu o trupă de actori de la